

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 11 grudnia 2024 r.
sprawy **D. P.**
skazanego za czyny z art. 270 § 1 k.k. i inne
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego,
od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie
z dnia 3 czerwca 2024 r., sygn. akt III Ka 733/23
zmieniającego
wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie
z dnia 13 czerwca 2023 r., sygn. akt II K 1029/19

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego D.P. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 13 czerwca 2023 r., sygn. akt II K 1029/19, uznano D. P. za winnego czynów: 1) z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., za który wymierzono karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, 2)

z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., za który wymierzono karę 5 miesięcy pozbawienia wolności, 3) z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., za który wymierzono karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, 4) z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 91 § 1 k.k., za który wymierzono karę roku pozbawienia wolności i grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych w wysokości po 20 zł każda, 5) z art. 270 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., za który wymierzono karę 3 miesięcy pozbawienia wolności. Wymierzone kary jednostkowe objęto węzłem kary łącznej roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego i oskarżyciela posiłkowego, wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 3 czerwca 2024 r., sygn. akt III Ka 733/23, zmieniono zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądzone od oskarżonego nawiązkę w kwocie 2.000 zł na rzecz K. M. ; w pozostałym zakresie utrzymano wyrok w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego, zaskarżając go w całości na korzyść skazanego i zarzucając:

” I. rażące naruszenie prawa, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie:

- obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia tj. art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 92 k.p.k. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego poprzez błędne przyjęcie zeznań oskarżycieli posiłkowych za wiarygodne, przy jednoczesnym uznaniu wyjaśnień oskarżonego jako częściowo niewiarygodnych, podczas gdy wyjaśnienia Skazanego są jasne, szczegółowe i spójne w zakresie jego motywacji bez woli pokrzywdzenia oskarżycieli posiłkowych w prowadzonych przez niego na ich rzecz czynnościach w ramach zleconych mu przez nich zadań ogólnie związanych z rozpoczęciem przez nich budowy domostw, co spowodowało poczynienie błędnych ustaleń faktycznych w tym zakresie i w konsekwencji tego przyjęcie jego winy w usiłowaniu popełnienia czynu zabronionego oszustwa stypizowanego w art. 286 § 1 k.k.

- art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. wobec błędnie poczynionych ustaleń faktycznych przy nieuwzględnieniu okoliczności jakie należało uznać na

korzyść Oskarżonego z uwagi na niedające się usunąć wątpliwości, na mocy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym m. in. opinii biegłego z zakresu kryminalistycznych badań dokumentów, wyjaśnień Skazanego w ustaleniu w sposób sprzeczny z przeprowadzonymi dowodami w sprawie, że Skazany dopuścił się czynów zabronionych podrobienia dokumentów opisanych w art. 270 § 1 k.k. oraz czynił przygotowania do podrobienia dokumentów, tj. o czyn z art. 270 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., a następnie posłużył się tymi podrobionymi dokumentami jako autentycznymi, pomimo braku wiedzy Skazanego w tym przedmiocie, w sytuacji gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie w sposób wystarczający i jednoznaczny tych okoliczności nie potwierdza;

- art. 4 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. poprzez brak dopuszczenia dowodu z urzędu z opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa celem ustalenia okoliczności czy uzyskane przez Skazanego uprawnienia budowlane umożliwiały mu wykonywanie czynności z tytułu umów zleceń łączących Skazanego z Oskarżycielami posiłkowymi, w sytuacji, gdy okoliczności te są niezbędne do ustalenia, iż brak było powodów ku temu, aby Skazany dopuścił się podrobienia dokumentów o jakich mowa w zarzucanych mu czynach, bowiem posiadane przez niego uprawnienia umocowywały go do tychże czynności i na nich Skazany opierał się przed właściwymi urzędami i innymi podmiotami wynikającymi z przedsięwziętych przez Skazanego czynności;

- art. 4 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. poprzez brak zgromadzenia, a następnie dopuszczenia dowodu z urzędu z dokumentów podpisanych przez J. M. i J. W. , a następnie poprzez brak dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu grafologii celem zweryfikowania czy podrobienia dokumentów w postaci decyzji nr PDK nr [...] z dnia 30 grudnia 2004 r. oraz decyzji PDK [...]1 z dnia 28 czerwca 2011 r. mogli dopuścić się J. M. i J. W. , a co za tym idzie nieuwzględnienie okoliczności jakie należało uznać na korzyść Skazanego z uwagi na niedające się usunąć wątpliwości, a przez to dokonanie dowolnej a

nie swobodnej oceny dowodów pod kątem ich wiarygodności i mocy dowodowej zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego,

- art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez brak dostatecznego wyjaśnienia w treści sporządzanego wyroku Sądu II instancji powodów, dla których Sąd Okręgowy w Rzeszowie uznał za niezasadne zarzuty obrońcy ujęte w sporządzonej apelacji od wyroku Sądu I instancji skierowanego przeciwko wydanemu rozstrzygnięciu;

- art. 4 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez zaakceptowanie przez Sąd II instancji jako prawidłowe poczynienie ustaleń faktycznych przez Sąd I instancji na podstawie zgromadzonych w sprawie dowodów jako prawidłowe, a tym samym brak należytego rozważenia wniosków i zarzutów stawianych przez obrońcę Skazanego w treści wywiedzionej apelacji od wyroku Sądu I instancji, a co za tym idzie brak należytego rozważenia powodów, dla których Sąd II instancji uznał zarzuty apelacji za niezasadne;

II. Jednocześnie, z najdalej posuniętej ostrożności procesowej, w przypadku nieuwzględnienia przez Sąd Najwyższy ww. zarzutów, zarzucam na podstawie art. 523 § 1 k.p.k., rażące naruszenie prawa, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 270 § 1 k.k. polegające na niewłaściwej wykładni i skutkującej uznaniem, iż parafę należy traktować jako podpis, w sytuacji gdy parafowanie dokumentu jest jedynie potwierdzeniem akceptacji projektu pisma, nie stanowi zaś jego podpisania przez właściwy podmiot ku temu uprawniony”.

W oparciu o wyżej wskazane zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Rejonowej w Rzeszowie wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna.

Przypomnieć należy, że kasacja nie stanowi trzeciej instancji rozpoznawania spraw karnych, lecz jest nadzwyczajnym środkiem odwoławczym, a zarazem i środkiem kontroli prawomocnych orzeczeń sądowych. To sprawia, że postępowanie kasacyjne prowadzi tylko do oceny kasacji w aspekcie rażącego naruszenia przepisów prawa przez sąd odwoławczy, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, a nie zaś do merytorycznego rozpoznania sprawy, w której kasacja została wniesiona (por. postanowienie SN z 25 lutego 2014 r., IV KK 6/14).

W pierwszej kolejności zauważenia wymaga, że zdecydowana większość zarzutów kasacji nie mogła być skierowana pod adresem Sądu II instancji, ponieważ Sąd ten w zasadzie nie prowadził własnego postępowania dowodowego (za wyjątkiem dopuszczenia dowodu z przesłuchania K.K. i pozyskania informacji z KRK) i co do istoty utrzymał wyrok w mocy (za wyjątkiem dodatkowego zasądzenia nawiązki). Tego rodzaju redakcja zarzutów, skoncentrowana wokół przebiegu postępowania dowodowego, oceny dowodów i poczynienia ustaleń faktycznych, jest niedopuszczalna na etapie postępowania kasacyjnego.

W pierwszym zarzucie kasacji sformułowanym jako naruszenie art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 92 k.p.k. poprzez „dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego”, skarżący przedstawił własną, subiektywną i niedopuszczalną na tym etapie postępowania, ocenę dowodów. Tymczasem do zarzutów apelacyjnych ze sfery oceny dowodów Sąd odwoławczy odniósł się rzetelnie w uzasadnieniu swojego wyroku.

Również zarzut opisany kolejno, który dotyczy naruszenia przez Sąd odwoławczy art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. wobec błędnie poczynionych ustaleń faktycznych, nie ma charakteru kasacyjnego. Na tym etapie nie jest bowiem dopuszczalne kwestionowanie ustaleń faktycznych Sądu *meriti*, prowadzących do uznania sprawstwa. Zarzut obrońcy stanowi czystą polemikę z ustalonym w sprawie stanem faktycznym, sugerując istnienie wątpliwości z art. 5 § 2 k.p.k., których nie powziął żaden z Sądów rozpoznających tę sprawę.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. polegającego na braku dopuszczenia dowodu z urzędu, również należało uznać jego oczywistą

bezzasadność. Obrońca nie wykazał istnienia przeszkody w toku postępowania rozpoznawczego do zgłoszenia takiego wniosku dowodowego ani konieczności dopuszczenia dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa na tym etapie postępowania. Sądy rozpoznające tę sprawę, w tym również Sąd II instancji, miały przy tym na uwadze fakt posiadania przez oskarżonego uprawnień budowlanych w określonym zakresie. Ich posiadanie nie zaprzeczało możliwości ustalenia podrobienia dokumentów opisanych w akcie oskarżenia.

Również zarzut z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. związany z brakiem zgromadzenia, a następnie dopuszczenia z urzędu dowodu z dokumentów podpisanych przez J. M. i J. W. oraz dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu grafologii, nie zasługiwał na uwzględnienie. Sąd II instancji rozważył bowiem linię obrony skarżącego sugerującą podrobienie dokumentów przez inne osoby, a odmienna, subiektywna, ocena skarżącego nie jest wystarczająca do podważenia wniosków tej analizy.

W kasacji wskazano także na naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez brak dostatecznego wyjaśnienia w treści sporządzanego wyroku Sądu II instancji powodów, dla których Sąd Okręgowy w Rzeszowie uznał za niezasadne zarzuty obrońcy ujęte w sporządzonej apelacji od wyroku Sądu I instancji skierowanego przeciwko wydanemu rozstrzygnięciu. Lektura uzasadnienia Sądu Okręgowego prowadzi jednak do odmiennych wniosków. Sąd odwoławczy rzetelnie odniósł się do złożonych w sprawie apelacji, w tym do apelacji obrońcy oskarżonego, analizując wszystkie postawione w niej zarzuty (rubryka 3). Z faktu, że nie podzielił stanowiska skarżącego nie można samoistnie wyprowadzać wniosku o naruszeniu obowiązku rzetelnej kontroli instancyjnej.

Tak samo ocenić należało kolejny zarzut kasacji tj. naruszenia art. 4 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., zbieżny w swojej treści z poprzednim zarzutem kwestionującym rzetelność kontroli odwoławczej.

Ostatni zarzut kasacji, sformułowany w punkcie II. wniesionej kasacji alternatywnie względem uprzednich, jako rażąca obraza przepisów prawa materialnego w postaci art. 270 § 1 k.k. polegająca na niewłaściwej wykładni, również należało uznać za oczywiście bezzasadny. W pierwszej kolejności

podkreślenia wymaga, że Sąd odwoławczy nie wyklądał ani nawet nie stosował przepisu art. 270 § 1 k.k., stąd zarzut w tym zakresie nie jest uprawniony. Nadto, jak słusznie wskazał prokurator w odpowiedzi na kasację, przedmiotem sprawy było podrobienie dokumentów w całości i posłużenie się nimi, co zostało wykazane szeregiem dowodów (głównie depozycji pokrzywdzonych), do czego badanie prawidłowości złożenia pod nimi parafy/podpisu nie ma relewantnego znaczenia.

Z powyższych względów, nie dopatrując się w przedmiotowej sprawie zaistnienia którejkolwiek z wymienionych w treści art. 439 § 1 k.p.k. bezwzględnych przyczyn odwoławczych, ani innej rażącej obrazy prawa mogącej mieć istotny wpływ na treść orzeczenia Sądu II instancji, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 535 § 3 k.p.k., zdecydował o oddaleniu kasacji obrońcy skazanego, jako oczywiście bezzasadnej.

Orzeczenie o kosztach znajduje uzasadnienie w treści ogólnej reguły z art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[J.J.]

[a.ł.]